

»Nepravi« javni uslužbenci naj molčijo

Pritiski zaradi udeležbe pri spominski slovesnosti v Šentjoštu

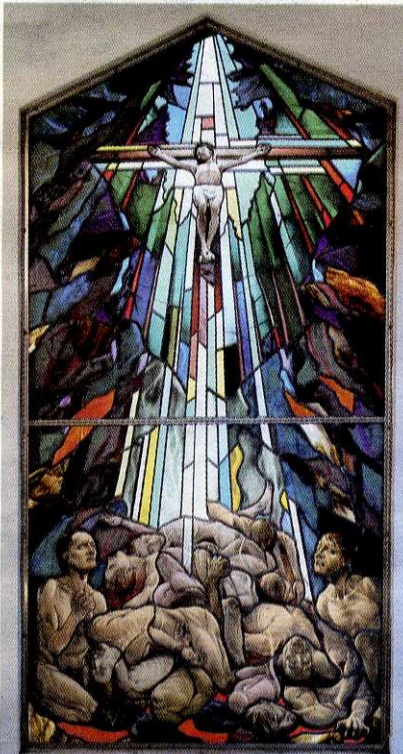
Tudi v *Družini* smo poročali o tradicionalni spominski slovesnosti v Šentjoštu za umorjene domačine, ki so pod morilsko roko revolucionarjev padli med drugo svetovno vojno in po njej; letos je bila v znamenju 70. obletnice birmovanja škofa Rožmana v tej župniji, kjer je zaradi partizanskega nasilja nastala prva vaška straža.

ROŽMANOVO SPODBUJANJE K DRUŽBENEMU ANGAŽIRANJU

Škofu Rožmanu je bil posvečen tudi slavnostni govor mag. Helene Jaklitsch. V njem je opozorila na različne vidike, zaradi katerih nam je škof Rožman tudi (ali predvsem) danes lahko zgled in spodbuda.

Navedimo enega izmed poudarkov govornice: »Kot duhovnik in škof se je /dr. Gregorij Rožman/ trudil za vzgojo laikov ter jih vzpodbujal k družbenemu angažiranju po načelih katoliškega družbenega nauka. V ta namen je podpiral ustanavljanje Katoliške akcije ter aktivno sodeloval pri oblikovanju pravil za njeno delovanje. Želel je, da vsak katoličan po svojih močeh, sposobnostih in talentih prispeva k družbenemu blagostanju. Ne vem, kakšno pridigo je imel tu v Šentjoštu ob birmi, vendar sem prepričana, da je tudi takrat spodbujal vaše domače, naj se krepijo ne samo v verskem, temveč tudi v narodnem duhu in naj vsak v okviru svojih darov prispeva k skupnemu dobremu. Tudi danes smo katoličani poklicani, da se aktivno vključimo v družbo ter jo s svojimi vrednotami in načeli sooblikujemo. Gospodarska kriza, v kateri smo že nekaj let, nam daje izvrstno priložnost, da pokažemo svojo iznajdljivost in ustvarjalnost. Naša odgovornost je, da se z vsemi močmi in znanjem vključimo v iskanje rešitev za naš čas in prostor. Kdo lahko poišče najboljše možnosti za uresničitev skupnega dobrega, če ne ravno slovenski katoličan, saj ga pri iskanju vodita ljubezen in spoštovanje do drugega? Kdo lahko poišče najboljše rešitve za našo državo, če ne ravno tisti, ki čuti in ljubi slovenstvo? Veliko lahko pri tem naredi politika, ki se je tako radi izogibamo oz. o njej mislimo najslabše. Res je, da je v slovenskem prostoru veliko politikov, ki si tega imena ne zaslužijo, saj jim je v prvi vrsti mar le za lastno korist in bogatenje. Toda tudi mi vsi smo poklicani, da se vključimo v dogajanje okoli nas in ga oblikujemo v vrednotah, ki jih izpostavlja katoliški družbeni nauk. Drža in spodbude škofa Rožmana na tem področju odmevajo danes tudi v besedah sedanjega papeža Frančiška, ki pravi: *Vključiti se v politiko je dolžnost za kristjana. Mi kristjani ne moremo biti kot Pilat in si umiti rok. Politika je ena od največjih oblik ljubezni, ker išče skupno dobro. Rekli boste, da to ni lahko. V življenju ni lahkkih stvari. Politika je umazana, boste rekli. Naša*

dolžnost je delati za skupno dobro. Pogosto je pot do tega prav politika.«

Vitraj Marka Jermana v Kapeli mučencev v Šentjoštu Foto: Andrej Praznik

PRITISKI ZARADI AKTIVNE DRŽAVLJANSKE DRŽE

Mag. Helena Jaklitsch je sama brez dvoma zgled za besede, ki jih je izrekla v Šentjoštu. V zadnjem času je imela več javnih nastopov (npr. Očeč 2 civilne pobude *Prebudimo Slovenijo* – njen govor smo objavili tudi

TUDI DANES SMO KATOLIČANI POKLICANI, DA SE AKTIVNO VKLJUČIMO V DRUŽBO TER JO S SVOJIMI VREDNOTAMI IN NAČELI SOOBLIKUJEMO.

v prilogi *Slovenski čas* – in govor pri spominski slovesnosti na Teharjah oktobra 2012, nedavno zborovanje Civilne družbe za pravično Slovenijo, prodorni uvodniki v reviji *Zaveza* in kolumne na spletnem *Časniku* ...), s katerimi je izkazala pogumno državljansko držo v iskrenem prizadevanju, da bi na podlagi katoliških vrednot pomagala pri iskanju rešitev za skupno dobro v kriznem krču otrpnjene slovenske družbe.

A prav zaradi take držbe postaja tarča javnih pritiskov. Po slovesnosti v Šentjoštu (tudi zato, ker so štirje možje, oblečeni v domobranske uniforme in s puškami na rami, pred tamkajšnjo kapelo mučencev položili venec) so se v javnosti pojavili pozivi, da bi za svoj nastop morala biti na neki način sankcionirana, saj naj bi kot javna uslužbenka – vodi namreč kabinet ministra za pravosodje – ne imela pravice sodelovati

pri »kolaboracionistični« prireditvi. Enak očitek je bil naslovljen tudi na Mojco Kucler Dolinar, ki je redna gostja slovesnosti v Šentjoštu in prevzema vodenje ljubljanske upravne enote (če ji bo to v sedanji »konstelaciji oblastnih zvezd« sploh dovoljeno).

KRATENJE SVOBODE GOVORA

Takim oblikam šikaniranja katoličanov v javnem prostoru se je treba jasno in glasno upreti, saj posegajo v temeljno pravico svobode govora. Na nedopustnost takega ustrahovanja javnih uslužbecev, ki ne plavajo s prevladujočim tokom tranzicijske levice, in na dvoličnost pri presojanju njihovih ravnanj, če jih primerjamo s kontinuitetnimi slovesnostmi, je na spletnem *Časniku* opozorila *Družinina* kolumnistka Urška Makovec: »Medtem ko orožje v Dražgošah ne moti nikogar, so bile puške v Šentjoštu nekaj nezaslišanege. In če je za večino normalno, da predsednik ustavnega sodišča (ki naj bi bilo osrednji varuh človekovih pravic) v Stožicah mirno poslušaja *hej, mašinca, zagodi*, pa očitno ni dopustno, da nekdo javno govori o domovinski vlogi škofa Rožmana, in to samo zato, ker je javni uslužbenec (v svojem prostem času, neke nedelje dopoldne). Še več, take proslave se očitno ne sme udeležiti niti načelnica upravne enote, ki to še ni in je sploh vprašljivo, če kdaj bo.«

Omejevanje svobode govora komurkoli je po prepričanju pravnice Urške Makovec resna stvar, ki je v primeru javnih uslužbecev še bolj občutljiva. A evropska sodna praksa je v tem jasna. Makovecova navaja zadevo Vogt proti Nemčiji, ki je pristala pred sodiščem v Strasbourgu. To je odločalo o učiteljici v javni šoli, ki se je udeleževala pri aktivnostih nemške komunistične partije (ki ni bila prepovedana) in bila zato odpuščena. Sodišče je ugotovilo kršenje pravice do svobodnega izražanja in svobode združevanja, saj je službo opravljala profesionalno, s svojimi besedami in ravnanjem v prostem času pa ni kršila ustavnega reda Nemčije.

»Kot otrok svobodne Slovenije, ki se je šolal v normalnosti zahodnih demokracij, ne morem dovoliti, da mi, če seveda spoštujem svoje dolžnosti, kdo krati svobodo govora. Še zlasti ne nekateri slovenski mediji, ki so si v tem primeru subtilno prisvojili pristojnost odločati, kaj je primerno in spodobno. Enako ne morem dovoliti sedanji oblasti, da si prisvaja javne uslužbenke, ki so po naravi svojega dela zavezani državljanom, ki jih plačujejo – zavezani strokovnosti in učinkovitosti, ne pa enoumju, ki se ga ustvarja z ustrahovanjem in nagrajevanjem najbolj pohlevnih,« je v sklepu *Časnikove* kolumne zapisala Urška Makovec.

Njenim besedam lahko le pritrdimo. ■

BOGOMIR ŠTEFANIČ